

Trivsel og mistrivsel blandt unge i det accelererede senmoderne samfund

Oplæg ved lektor Ph.d. Pia Vedel Ankersen, Socialrådgiveruddannelsen Odense og Forskningsafdeling for pædagogik og samfund

Dagsorden

- Om forskningsprojektet og noget om gamle mennesker
 - Forskningsdesign og metode
- Trivsel og mistrivsel i det senmoderne samfund
 - Hvad er trivsel og mistrivsel?
 - mistrivsel, senmodernitet (acceleration), self-efficacy og resonans (genklang)
- Udvalgte problematikker
 - The Social Animal (mennesket) i en formativ fase (ungdomslivet) – om at hører til eller være ekskluderet
 - Spiseforstyrrelser og selvskade som symptomer på psykisk sygdom
- Er generationsfortællingen om unge i mistrivsel et magtgreb?
- Workshop – hvad betyder det for din praksis som lærer eller pædagog?

Om forskningsprojektet - Arbejds- og styregruppe

Arbejdsgruppe

Projektleder Pia Vedel Ankersen, Socialrådgiveruddannelsen

Adjunkt Brit Rosengren Larsen, Socialrådgiveruddannelsen

Adjunkt Sinthuja Vijayapiraba, Sygeplejerskeuddannelsen

Lektor Maria Christina Behnke, pædagoguddannelsen

Adjunkt Mette Bank Jakobsen, pædagoguddannelsen

Stuentermedhjælp Line Watson Madsen

Styregruppe

Tina Halgreen, Socialchef

Diana Christensen, Områdeleder af Børn og Familieområdet

Inge Rasmussen, Uddannelsesleder Socialrådgiveruddannelsen

Bachelorprojekter

Om forskningsprojektet - problemformulering

- Hvordan er unges oplevelser af trivsel, mistrivsel og psykisk lidelse i sammenhæng med, hvordan de ser deres ressourcer og behov for støtte?
- Hvordan vurderer unge i mistrivsel med symptomer på psykisk lidelse de indsatser de får i FMK?
- Er indsatserne relevante, rettidige og sammenhængende, således at de bidrager til at gøre de unge parate til et selvstændigt liv?

FAABORG-MIDTFYN

Prisvinder: Faaborg-Midtfyn er landets fedeste kommune at være ung i

Trivsel og mistrivsel i det senmoderne samfund

Men hvad er trivsel?

Og hvad er mistrivsel?

Og hvorfor er trivsel og mistrivsel mere end et personligt anliggende?

Hvordan er det mere end et personligt anliggende?

Trivsel og mistrivsel i det senmoderne samfund

God mental sundhed, der også ofte refereres til som trivsel, er et vigtigt fundament for børn og unge. Det er grundlaget for en sund personlig, læringsmæssig og social udvikling⁽⁶⁾. Dårlig trivsel hos børn og unge kan have konsekvenser for den fysiske og mentale sundhed samt social og uddannelsesmæssig marginalisering senere i livet⁽¹⁷⁾. Børn og unge med dårlig mental sundhed har oftere indlæringsproblemer og sværere ved at gennemføre skolegang og uddannelsesforløb⁽¹⁸⁾.

Sundhedsstyrelsen tager udgangspunkt i WHO's definition af mental sundhed som en tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress samt indgå i fællesskaber med andre mennesker⁽¹⁶⁾.

Aftale om en
**10-årsplan for
psykiatrien og
mental sundhed**

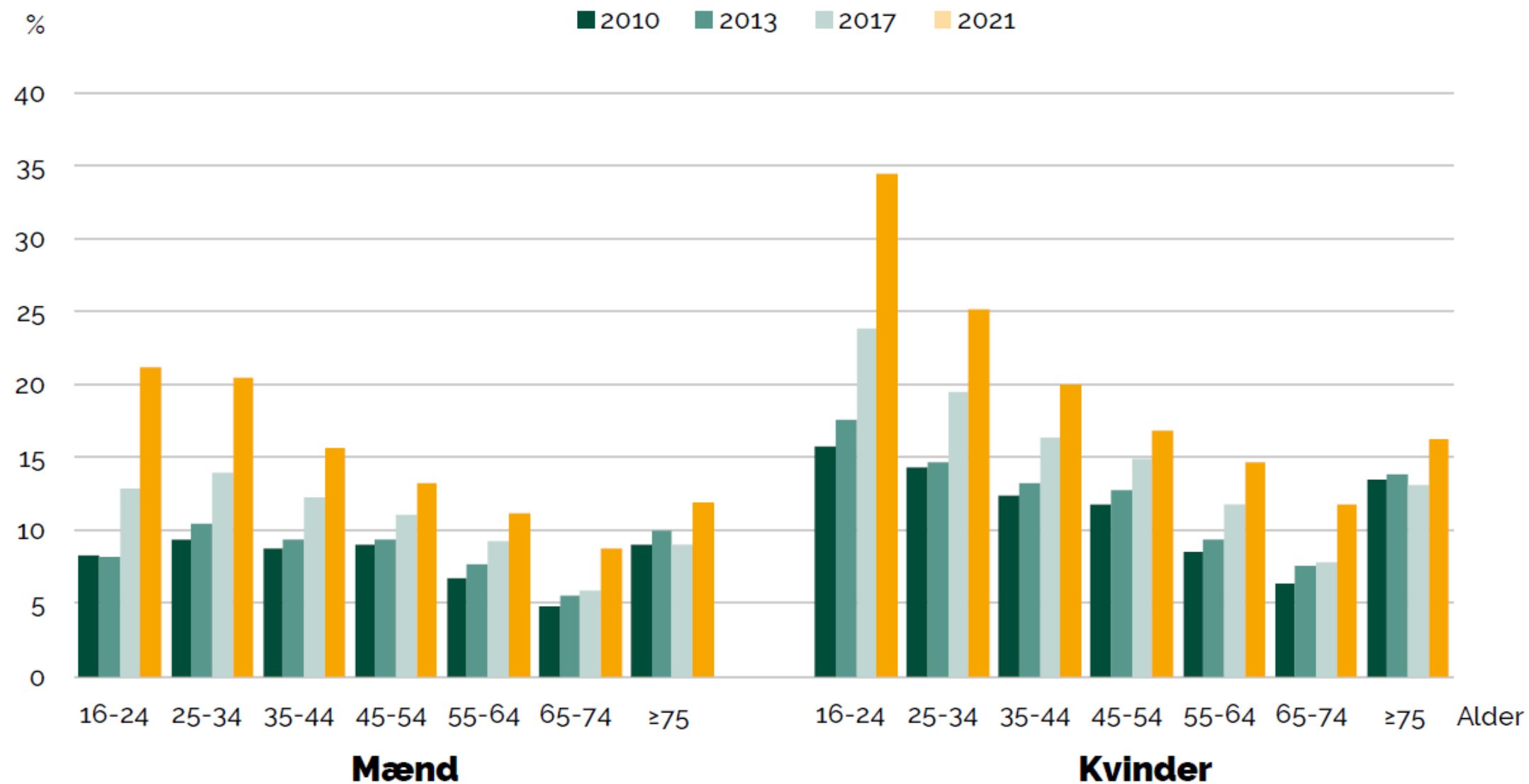
Trivsel og mistrivsel i det senmoderne samfund

Aftale om en
**10-årsplan for
psykiatrien og
mental sundhed**

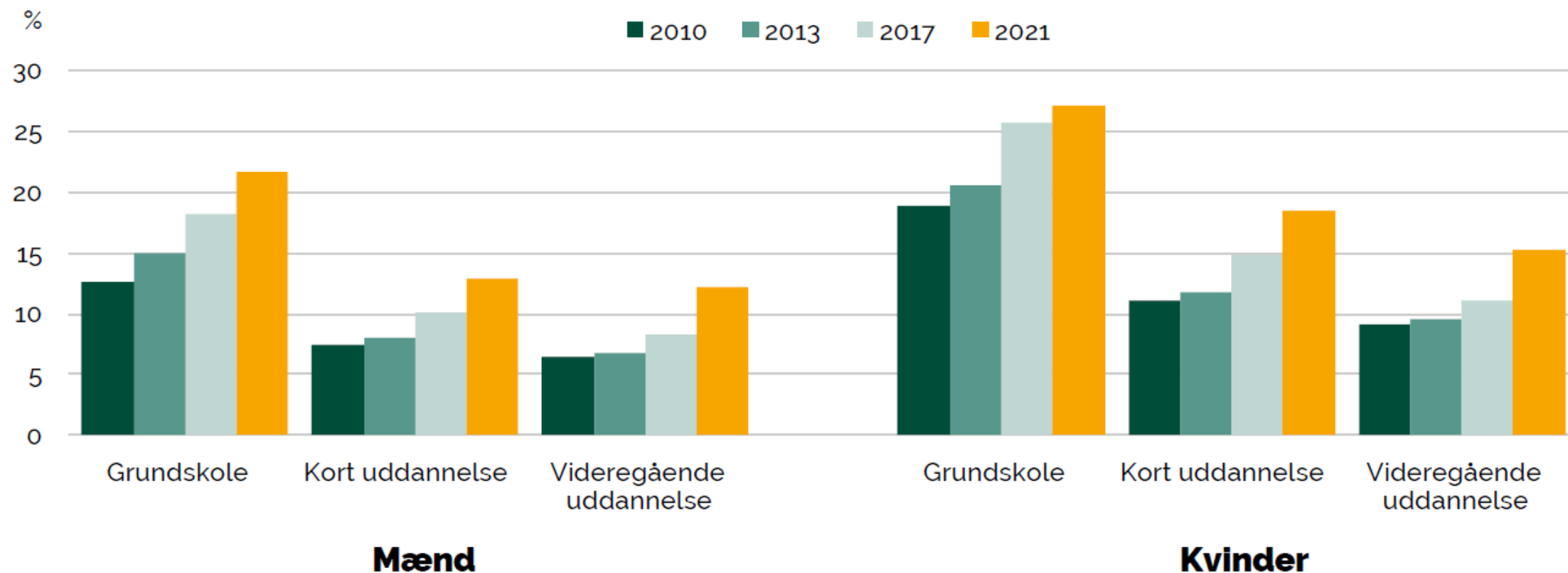
Dette indebærer:

1. Opbygning af et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge i psykisk mistrivsel og med symptomer på psykisk lidelse
2. Styrkede indsatser for mennesker med svære psykiske lidelser og her-og-nu kapacitetspakke til den regionale psykiatri
3. Oplysnings- og afstigmatiseringsindsatser
4. Styrkede tværfaglige og evidensbaserede miljøer
5. Bedre rammer for forskning i forebyggelse og behandling af psykiske lidelser

Figur 2.2.3 Andel, der har en lav score på den mentale helbredsskala, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. 2010, 2013, 2017 og 2021. Procent.

Figur 2.2.4 Andel, der har en lav score på den mentale helbredsskala, blandt mænd og kvinder (25 år eller derover) i forskellige uddannelsesgrupper. 2010, 2013, 2017 og 2021. Aldersjusteret procent.

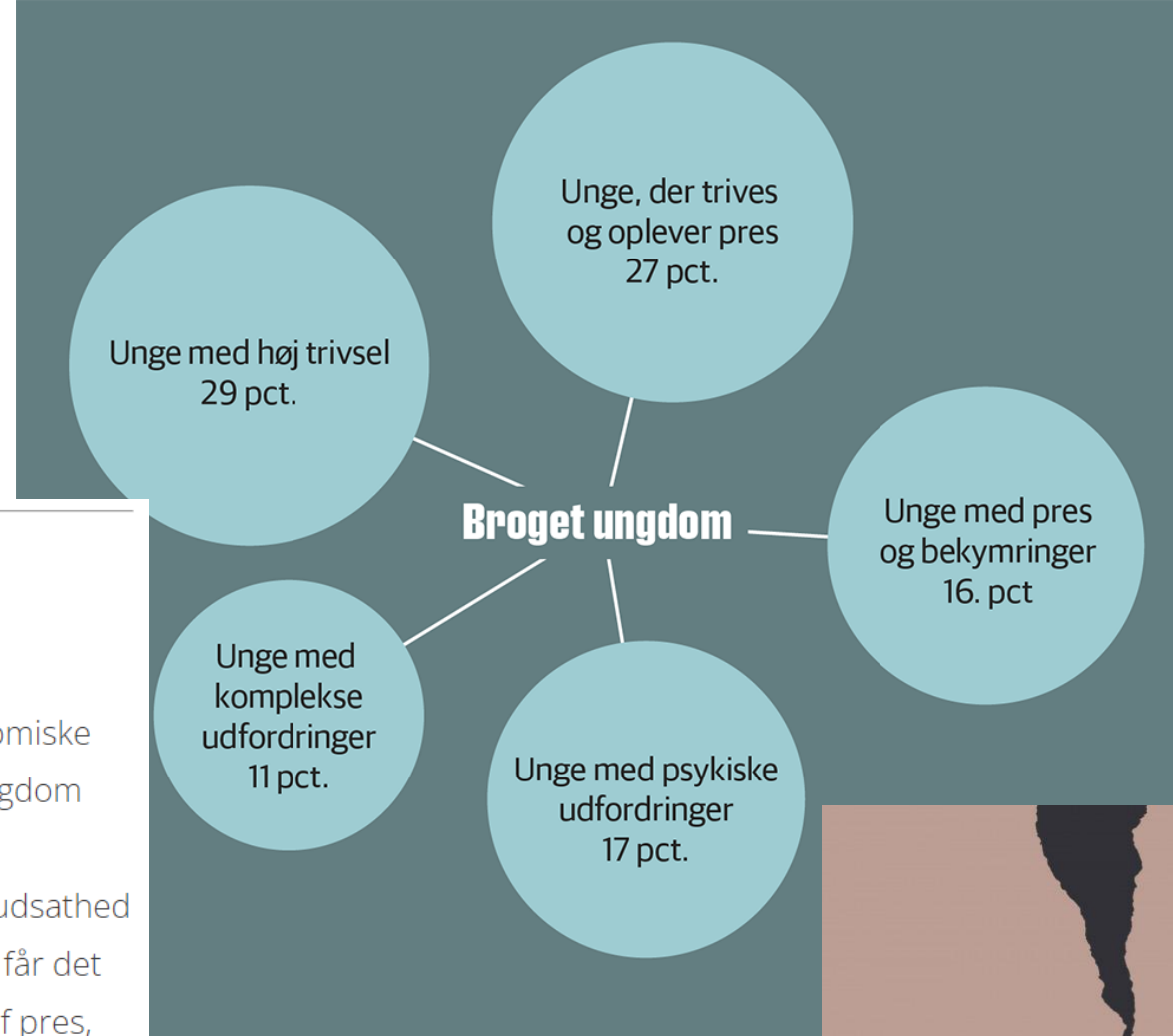

Ny udsathed og trivsel

Ny form for udsathed

I den nye forskning introduceres to centrale begreber til at forstå unges mistrivsel:

- **Klassisk udsathed:** Handler om klassiske samfundsforhold som ulighed, økonomiske og sociale vilkår, der kan føre til mistrivsel (for eksempel misbrug i hjemmet, fattigdom osv.).
- **Ny udsathed:** En bredere gruppe af unge på tværs af sociale lag bliver ramt af udsathed end dem, der traditionelt har været i risiko. Og dem der i forvejen har det svært, får det endnu sværere. Den nye udsathed kommer blandt andet til udtryk i oplevelser af pres, stress og angst. Det handler især om rammerne for ungdomslivet for eksempel øget præstationspres.

Mistrivsel i lyset af tempo, præstation og psykologisering

Om ny udsathed i ungdomslivet

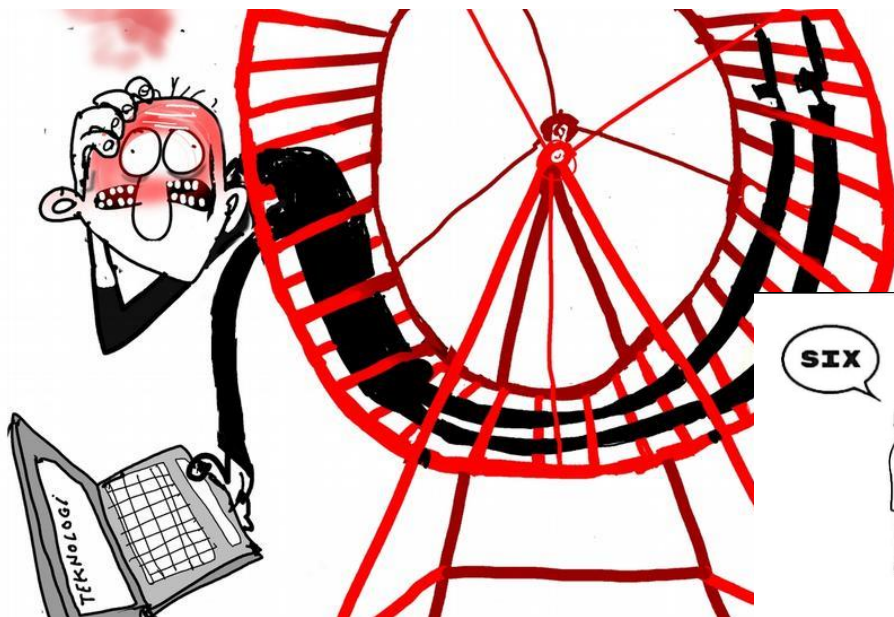
Noemi Katznelson
Mette Pless
Anne Görlich

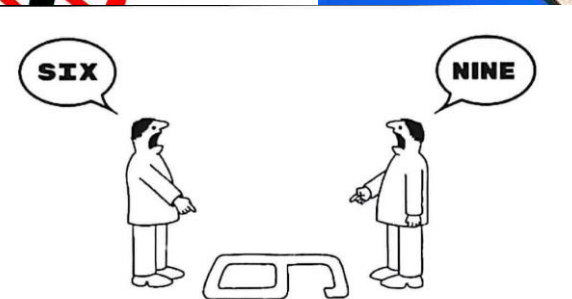
Erhvervsakademi og
Professionshøjskole

Modernitet og det senmoderne

Hartmut Rosa

Steven Pinker

Just because you are right,
does not mean, I am wrong.
You just haven't seen life
from my side.

Forskningsdesign og metode

- Eksplorativt primært deskriptivt design med et anvendelsesorienteret og involverende sigte
 - Trivselsworkshops (2023)
 - 9. klasse på Brobyskolen (eksplorativ workshop med efterfølgende valideringsworkshop)
 - 2G klasse på Midtfyns Gymnasium
 - STU i Broby
 - SOSU-skolen i Svendborg
 - Kvalitative interviews (2024)
 - Midtfyns Gymnasium 2g klasse
 - Plus elever med særlig støtte
 - Elever i 7. klasse På Øhavsskolen (Svanen)
 - Patienter med spiseforstyrrelser og/eller selvskade på psykiatrisk afdeling OUH

Bachelorprojekter

Trivselsworkshops

- Observationsbesøg og efterfølgende workshop
- Nedsat kognitivt funktionsniveau
- Udfordringer: Tage en bus, møde i skole, passe sine ting og bidrage til klassens fællesskab.
- Rammerne meget struktureret mhp. at udvikle konkrete handlekompetencer
- Glæde knyttet til de meget konkrete dagligdags ting

⋮

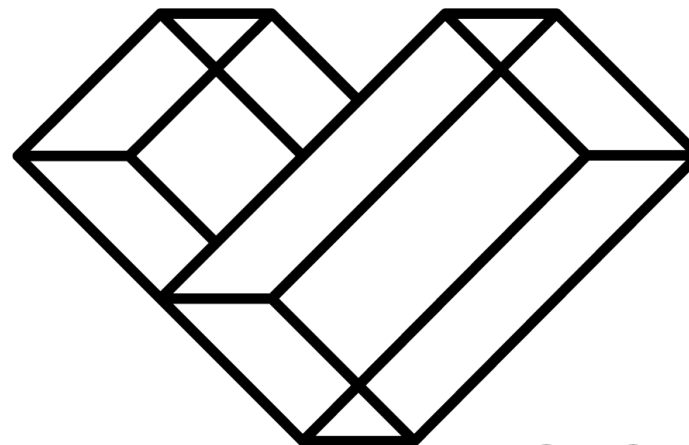
Faaborg-Midtfyn
STU

Erhvervsakademi og
Professionshøjskole

Trivselsworkshops

- SOSU-skolen (klassisk udsathed)
 - mangel på økonomiske ressourcer, eksempelvis udfordringer ved ikke at have råd til tøj, fritidsaktiviteter mv.

S O C I A L +
S U N D H E D S
S K O L E N
F Y N

Erhvervsakademi og
Professionshøjskole

Trivselsworkshops

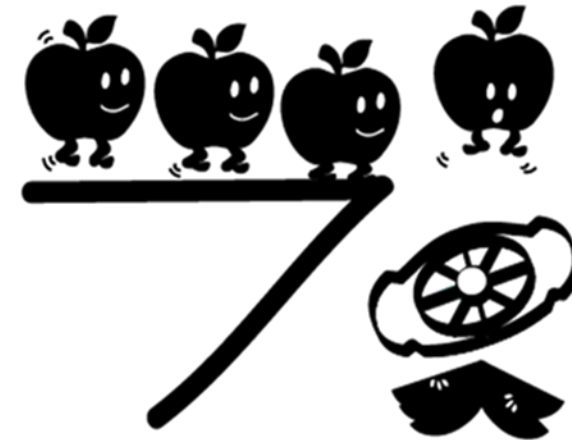
- 9. klasse og 2.g. om livsmuligheder, forældrerelationer, fritidsliv, uddannelsesvalg og hvordan samfundsstrukturer begrænser og muliggør livsudfoldelse
 - Bekymring omkring krav og forventninger fylder (særligt blandt gymnasieeleverne)
 - Relationer til jævnaldrende bidrager til trivsel, men udfordrer også
 - Mistrivselsdiskursen tilskriver ungdommen skrøbelighed, men hvor er ressourceperspektivet?
 - Forældre kan være en ressource, men også nogen der ikke forstår ungdommens livsvilkår i dag (og som kunne have brug for en psykolog).
 - Forældre er forblændede af unges livsmuligheder, men ser ikke at valg og krav kan virke handlingslammende
- Frustration over mistrivselsdiskurs mangler fokus på ressourcer → umyndiggørelse

Udvalgte problematikker

- The Social Animal (mennesket) i en formativ fase (ungdomslivet) – om at hører til eller være ekskluderet
 - Problemstillinger er tilstede i alle de sammenhænge hvor vi har været men på forskellig vis
 - Hvordan finder man en plads i fællesskaber, i kanten af fællesskab eller udenfor?
- Spiseforstyrrelser og selvskade som symptomer på psykisk sygdom
 - Spiseforstyrrelser og selvskade som meningsfulde svar på forpinthed

The Social Animal (mennesket) i en formativ fase (ungdomslivet) – om at hører til eller være ekskluderet

- Formulering om det at være en del et fællesskab eller udenfor
- Det var bedre hvis vi alle sammen var ens (unge kvinde i 2g)

LEMMING-EFFEKT

The Social Animal (mennesket) i en formativ fase (ungdomslivet) – om at hører til eller være ekskluderet

- Formulering om det at være en del et fællesskab eller udenfor
 - Vi finder sammen i en hygge-racisme (unge mænd i 2g hvor en har anden etnisk baggrund end dansk)
 - Grupper er meget godt og helt OK, men jeg bliver ekskluderet. Og det bliver jeg ved at de ignorerer mig. Det er ligesom om jeg er usynlig (unge kvinde i 2g)
 - Jeg har ikke noget imod at være alene, men jeg bliver udstillet 'alene' fordi der ikke er nogen der vil snakke med mig (unge kvinde i 2g)

IND-GRUPPE FAVORISERING

The Social Animal (mennesket) i en formativ fase (ungdomslivet) – om at hører til eller være ekskluderet

- Teoretisk indskrivning i adfærdsvidenskab og identitetsdannelse i et dynamisk ind-og-ud-gruppe perspektiv
- Mennesket er et socialt dyr – vi lever i grupper og eksklusion er den værst tænkelige straf

Udvalgte problematikker – spiseforstyrrelser og selvskade

- Interviews med unge der begår selvskade og har spiseforstyrrelser
 - Hvorfor? Og hvordan oplever de den hjælp de har fået
- Baggrund er ofte klassisk mistrivsel og lange mistrivselsberetninger
 - Anbringelsesbaggrund, svært skoleliv
 - Stærkt forpinthed hvor selvskade og spisekontrol kan være en lettelse i forpintheden

Udvalgte problematikker – spiseforstyrrelser og selvskade

- Hvordan er hjælpen oplevet? Har den været meningsfuld?
 - Hjælpen har været fraværende
 - Oplever mange skift i velfærdsprofessionelle der har forventninger om personlig/privat relation hver gang
 - Ofte er det ikke relevant
 - Gentagelser på gentagelser af den personlige beretning
 - Føler sig ikke mødt
 - Utilstrækkelig, usammenhængende og mærkelige indsatser

HELHEDSORIENTERED INDSATSER FOR UDSATTE BORGERE

HVORFOR OG HVORDAN

Er generationsfortællingen om unge i mistrivsel et magtgreb?

- Er det kun fordi vi skal ud at arbejde og I er interesseret i vores trivsel?
- Frustration over mistrivselsdiskurs mangler fokus på ressourcer → umyndiggørelse
 - Og hvorfor skal vi beskrives som generation skrøbelig samtidig med at vi skal tage universitetsuddannelse på 4 år, ikke kan have et års ekstra SU osv.? ...
- Det hænger ikke sammen ...

This is the first crash test dummy modelled on the female body. Will it make cars safer for women?

Crash test dummies for cars are typically based on average male bodies, which could explain why women are 73 per cent more likely to be injured in frontal road collisions.

By [Aisling Ní Chúláin & AFP](#)

Published on 21/09/2023 - 13:58

Workshop – hvad betyder det for din praksis som lærer eller pædagog?

- Find sammen i grupper på 4-5 - find sammen så I har forskellige
 - Skostørrelser
 - Hårlængde
 - Alder
 - Og fritidsinteresser
- Se Refleksionskort!

A vertical poster titled 'Refleksion' with a background image of a person's legs in boots walking on a wet surface. The title is underlined. There are four white speech bubble boxes containing reflection questions. At the bottom left is a silhouette of three people talking, and at the bottom right is the logo 'FORSK NINGENS DØGN' in a black box.

Refleksion

Hvordan ser I at unge er presset? Kan I genkende den mistrivsel de unge giver udtryk for?

Hvordan kan fagprofessionelle arbejde sammen om unges trivsel?

Hvad skal fagprofessionelle have en særlig opmærksomhed på ved de unges mistrivsel?

Kan I komme frem til løsningsforslag? Og på hvilke udfordringer?

FORSK NINGENS DØGN